

Prvo posvetovanje slovenskih geomorfoložev (Pohorje, 21. – 23. 10. 2005)

Geomorfoložsko društvo Slovenije (deluje od leta 1998) spodbuja razvoj geomorfologije v Sloveniji in povezuje vse poklicne in nepoklicne geomorfologe. Med glavne društvene aktivnosti sodi organizacija ekskurzij, strokovnih in poljudnoznanstvenih predavanj, okroglih miz ter simpozijev (<http://www.geomorfolosko-drustvo.si/>).

Ideja o posvetovanju slovenskih geomorfoložev je zorela kar nekaj časa. Predhodno so na sedmih tematskih okroglih mizah avtorji in poslušalci obravnavali različne tipe površja, kar je pripomoglo k ugotavljanju stanja v slovenski geomorfologiji.

Ob njihovem zaključku smo organizirali prvo posvetovanje slovenskih geomorfoložev, namenjeno vsem, ki jim je geomorfologija temeljno delovno področje, in tistim, ki lahko z njeno pomočjo dopolnijo svoje znanstveno ali strokovno delo.

Posvet je bil zamišljen kot srečanje strokovnjakov z različnih raziskovalnih področij, predvsem geologije, geografije in gradbeništva. Tridnevno srečanje so zaznamovale tri dopoldanske ekskurzije na območju Pohorja, Hude luknje in Velenja, oba popoldneva sta bila namenjena predavanjem.

Uvodna predavanja (dr. Marko Vrabec, dr. Jurij Kunaver, dr. Karel Natek, dr. Andrej Mihevc) so predstavila osnovne tipe reliefa v Sloveniji, dr. Nina Zupančič pa geološke značilnosti Pohorja. Ostali udeleženci so imeli priložnost prikazati svoje delo na področju geomorfologije s kratkimi predavanji in posterji.

Posveta se je udeležilo 59 znanstvenikov, strokovnjakov in študentov z različnih raziskovalnih ustanov ter fakultet, med njimi tudi trije predstavniki s Hrvaške ter dve študentki s Češke.

Dobra udeležba, zanimivi terenski ogledi, poučna predavanja in nena zadnje tudi sproščeno vzdušje je pripomoglo k vsesplošnemu zadovoljstvu ob zaključku posvetovanja ... zato smo se odločili, da si bodo podobni dogodki sledili na štiri leta.

Irena Mrak

ZDA - aktualno ali kaj sploh še preostane velikim?

Kaj pravzaprav v svojem jedru skriva Zdrružene države Amerike - politična, gospodarska, vojaška, tehnološka itn. velesila? Posebna tretja izdaja (prvi dve sta bili namenjeni širjenju EU in iraški vojni) Fischerjevega Weltalmanacha skuša odpreti nekaj tančic z izbranimi reportažami, eseji, komentarji in intervjuji, ki so od leta 2001 izhajali v časopisu Die Zeit. Nekoč so bile ZDA slavljene, opevane svetovni velikan, ki je danes precej podvržen kritikam. Tovrstno "prijetno" opravilo pogosto zahaja v klišeje, besedičenje in splošni resentment.

Publikacija (Der Fischer Weltalmanach, USA aktuell; Die Zeit & Fischer Taschenbuch Verlag, Frankfurt am Main, 2005) na 192 straneh prinaša prispevke različnih avtorjev, nemških in ameriških, živčih v in zunaj ZDA, ki z različnih vidikov (gospodarski, politični, zgodovinski, kulturni, jezikovni ipd.) osvetljujejo ameriško stvarnost. Upoštevajoč nemško doslednost in sistematičnost so seveda pridani podatki in dejstva ter (maloštevilni) grafični prikazi iz rednih izdaj Fischerjevega almanaha, kar bralcu omogoča tudi celovit, skrben in natančen (seveda so prisotni tudi drobni lapsusi) vpogled v historiat in ozadje izbrane problematike. Na ustreznih mestih so zapisani tudi medmrežni naslovi, na koncu pa dodan tudi zajeten seznam sodobne literature, ki bralca usmerja k poglobljanju (in razumevanju!) določene tematike.

Izhodiščno je vprašanje, kam pravzaprav "krmarijo" ZDA po predsedniških volitvah leta 2004, kakšne posledice (gospodarske, okoljske, geopolitične, vojaške itn.; predstavljeno na

Udeleženci posveta slovenskih geomorfoložev (foto: Andrej Mihevc).

131 straneh) lahko pričakujemo? So se ZDA po nekaterih zadnjih dogodkih (vojna proti terorizmu, iraška kriza, okoljski predpisi) na novo pozicionirale? Kako ocenjevati politiko, ki si je za postulat postavila boj proti terorizmu? Kako je politika spremenila vsakodnevno življenje Američanov – pa tudi svetovne politične scenarije? Kako se je razvijalo gospodarstvo ZDA v preteklih letih, v kakšnem stanju sta konjunktura in delovni trg gospodarskega velikana? Nadalje sledijo prispevki, povezani z ameriško družbo: kako globoko so se v zadnjih letih spremenile vrednote – na to poskušajo odgovoriti primerjalne študije o gospodarski, okoljski, izobrazbeni politiki, zaključujejo jih izredno zanimiva potepanja po ameriški kulturi.

Drugi del (50 strani) prinaša zanimivo in uporabno podatkovno bazo s področja demogeografije, naravnogeoграфskih značilnosti in gospodarstva, vsebino pomembno dopolnjuje poglobljen pogled na zgodovino ZDA; priložena je tudi časovna preglednica in obširna kronika dogodkov od leta 1989. Na kratko je predstavljena vsaka zvezna država.

Da pričujoča knjiga ni le dolgočasno pojasnjevanje splošno znanih dejstev,

govorijo tudi (izbrani) zanimivi naslovi prispevkov: Ameriški napuh, Ko govori argument moči, Krvave meje islama (intervju s Samuelom Huntingtonom), "Mi smo zelo ponosni", California Dreaming, United Shoppers of America, Otroci - ameriške sanje, Pazi - salsa!, Biti svoboden ni dovolj, ...

V današnjem času ameriška prevlada na različnih področjih ni več tako samoumevna, kot je bila pred kakšnim desetletjem. Številne države, njene nekdanje zaveznice, se odmikajo od včerajšnjega edinega in velikega hegmona. V hladni vojni sta obstajali dve supersili, zdaj obstaja le ena in pol: data regionalnih sil (S. Huntington); v začetku drugega desetletja 21. stoletja se bo verjetno geopolitična os premaknila na Tihi ocean. ZDA so se namesto sodelovanju z mednarodnimi institucijami zapisale unilateralizmu. Vzroke temu ni iskati samo v sedanjosti politiki Washingtona, ampak je unilateralizem eden temeljnih kamnov ameriške kulture.

Pa tudi Kalifornija ni več to, kar je bila: najbogatejša država, generator inovacij, svetovni laboratorij visoke tehnologije. Predvsem je zanimiv natančen pogled v ozadje vzrokov za njeno skoraj stoletje in pol trajajoče bogatenje. Trenutno ne kaže, da bo nadaljevala svojo pionirsko tradicijo. Že volilno zmagovito geslo sedanjega guvernerja "*Bring California back*" nakazuje, da so se razmere zelo spremenile. Mogoče pa bo postala vodilna svetovna sila v - izgradnji zaporov. Izglasovan je bil namreč zakon, po katerem mora nekdo, ki je bil trikrat kaznovan (za krajo v trgovini ali vlom) odsedeti 25 let ali je celo obsojen na dosmrtno ječo. V praksi to pomeni, da je imela leta 2000 Kalifornija 162.000 zapornikov v 33 jetnišnicah: celokupni njihovi stroški so presegali izdatke za vseh 34 državnih univerz v Kaliforniji. Ameriške sanje?

Čeprav zapisi niso oblikovani po pravilih pisanja znanstvenih člankov, niti ne izstopajo podrobne analize, so zanimiva slika ameriške stvarnosti. Spet se je Fischerjeva izdaja izkazala kot "mala, priročna, aktualna, zanimiva in vsebinsko bogata knjižica", ki bo zadovoljevala tiste, ki ne marajo večurnega (neuspešnega) klikanja po medmrežju, saj jim bo v zgoščenih, zanimivih in privlačnih oblikah ponudila vrsto informacij, razlag, novih trendov, pa tudi nakazala številne nove dimenzije in vprašanja o ZDA. Nekaj dvomov bo mogoče razrešenih, a verjetno bo v številnih tematikah bistvo ostalo očem skrito.

Irma Potočnik Slavič

Spoštovani naročniki!

Morebitne spremembe naročniških razmerij (prijave, odjave) in spremembe naslova sporočite upravniku revije na naslov:

Primož Gašperič,
Geografski inštitut Antona Melika
ZRC SAZU, Gosposka 13, 1000
Ljubljana, telefon (01) 200 27 21,
E-pošta: primoz.gasperic@zrc-sazu.si.

Veljati začnejo s **1. januarjem 2006** oziroma s prvo številko naslednjega letnika.

Spremembe naročniških razmerij začnejo veljati s prvo številko naslednjega letnika (med letom sprememba ni možna), spremembe naslova pa takoj, ko prejmemo vaše obvestilo.

Primož Gašperič